

JESKYNĚ KŮLNA

SÍDLIŠTĚ PRAVĚKÝCH LOVCŮ

Jeskyně Kůlna je tunelovitá, asi 85 m dlouhá a 25 m široká. Hlavní vchod je téměř po celý den vystaven Slunci. Tato okolnost, spolu s výhodnou polohou v údolí a přítomností vody způsobila, že jeskyně byla v pravěku opětovně vyhledávána lidmi jako útočiště a tábořiště.

Hlavní část osídlení Kůlny spadá do období středního paleolitu spojeného s neandrtálským člověkem. Nejstarší kamenné nástroje, svědčící o přítomnosti lidí, pocházejí z konce předposlední ledové doby před více než 130 000 lety. Od té doby se neandrtálci do Kůlny opětovně vraceli, což dokládají četné kosti ulovených zvířat, kamenné nástroje a zejména kosterní zbytky člověka samotného: část horní čelisti, temenní kost a tři mléčné zuby. Poslední pobyt neandrtálců je zaznamenán z období před více než 45 000 lety.

Asi před 26 000 lety se v Kůlně krátkodobě usadila menší skupina lovců, tentokrát již lidí moderního typu. Další více než 5 000 let byla jeskyně zcela opuštěna. Až lovcí sobů a koní se na konci ledové doby do Kůlny vraceli k přechodným pobytům.

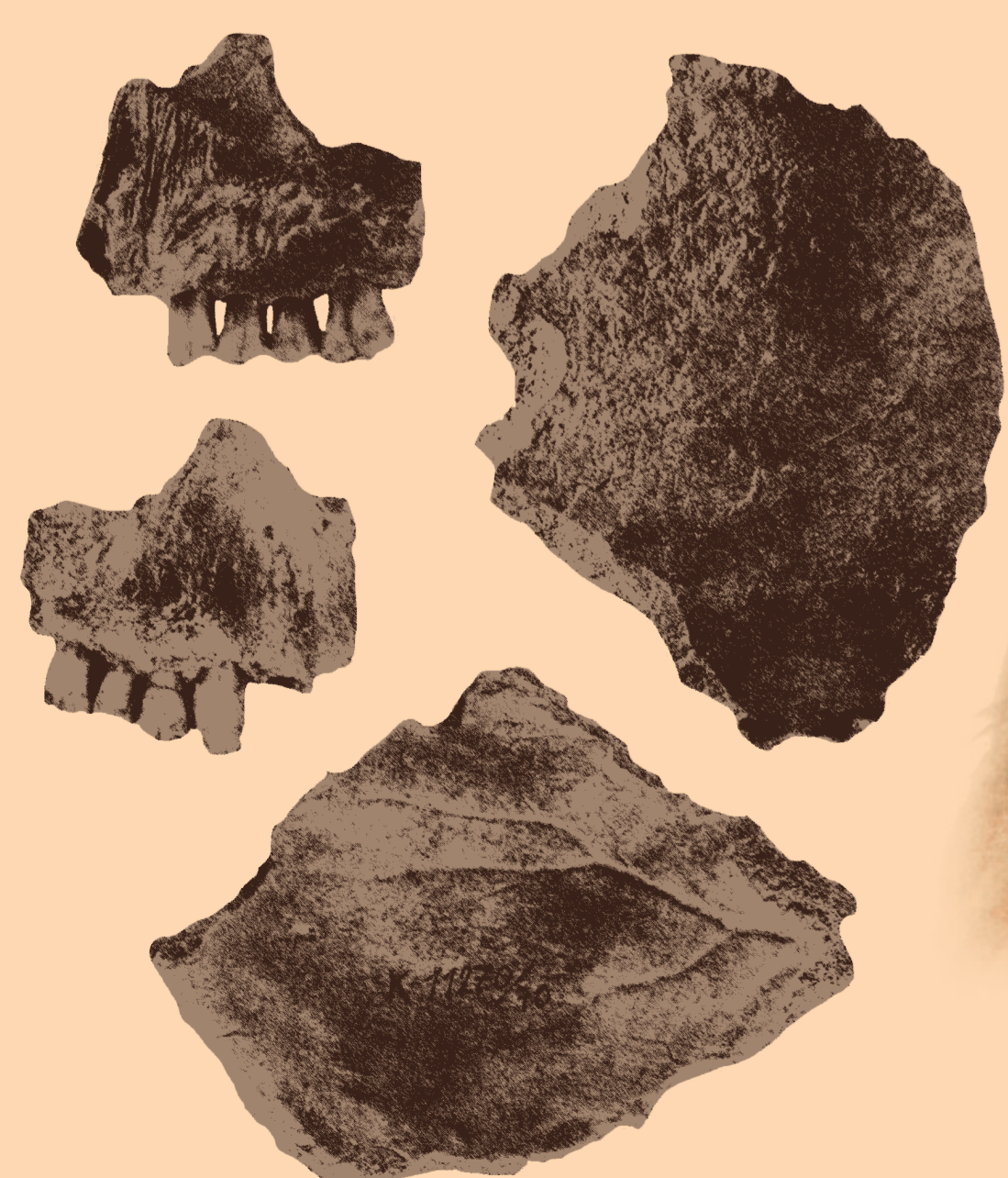
V té době došlo k posledním převratným klimatickým změnám. Arktický ledovec ustupoval zpět na sever. Chladnomilná zvířena zčásti vymřela (mamut, srstnatý nosorožec), zčásti se odstěhovala na sever (sob, polární liška a polární zajíc). V Moravském krasu se rozšířily lesy a s nimi přišla i lesní zvířata.

Systematický archeologický výzkum jeskyně byl započat již v roce 1880 Dr. Jindřichem Wanklem. Další vykopávky do roku 1913 prováděli Dr. Martin Kříž a Jan Knies. Na tyto práce v roce 1961 navázal ústav Anthropos Moravského zemského muzea v Brně pod vedením Doc. PhDr. Karla Valocha, DrSc.

V podzemním muzeu, jež je součástí expozice JESKYNĚ A LIDÉ, je instalován informační soubor ilustrací, replik originálních nálezů, dioramat a archeologických profilů z této evropsky významné archeologické lokality.

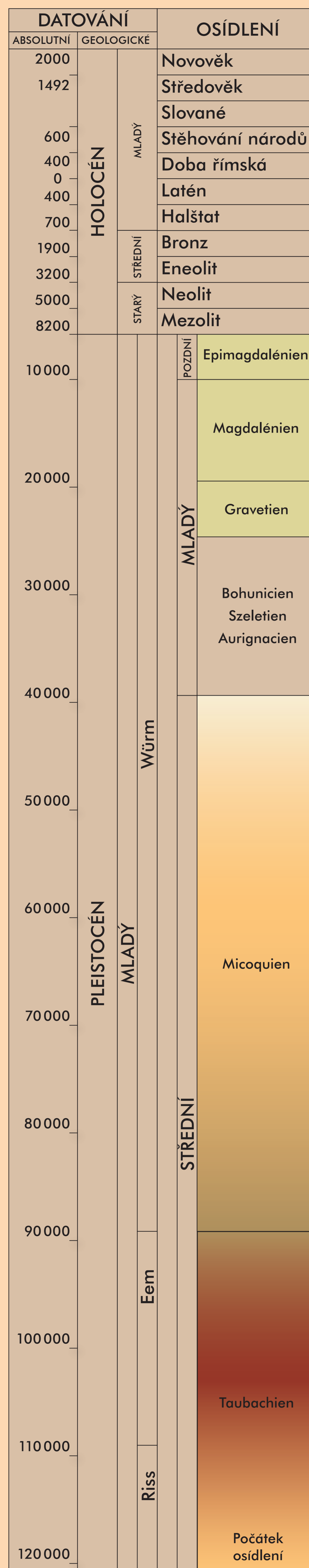
Pěštní klíny neandrtálských lovců

Kosterní pozůstatky neandrtálce

Člověk neandrtálský (*Homo sapiens neanderthalensis*)

Člověk moderního typu (*Homo sapiens sapiens*)

Kamenné nástroje kultury magdalénienu

Čepelové nože magdalénienských lovců

Kostěné, parohové a mamutovinové nástroje a předměty kultury gravetienu a magdalénienu

THE KŮLNA CAVE

Settlement of prehistoric hunters

The Kůlna Cave is a tunnel-shaped cave (length 85 m, width 25 m). In prehistoric times, local people have utilized the cave for shelter/camp. Proper archeological survey has been started in 1880 by Dr. Jindřich Wankel. Till 1913, the survey have been carried out by Dr. Martin Kříž and Jan Knies. In 1961, the Anthropos Institute of the Moravian museum Brno initiated a new phase of the survey under supervision of Doc. PhDr. Karel Valoch, DrSc.

The Kůlna Cave has been populated in the middle Paleolith period (Neanderthal era). The oldest stone tools found on the locality are as much as 130 000 years old. The archeological survey revealed consumed animal bones, stone tools, and most importantly human bones. For the last time, the Neanderthal people inhabited the cave about 45 000 years ago.

About 26 000 years ago, a small group of modern-type people visited the cave for a short period of time. About 15 000 years ago, a group of reindeer and horse hunters lived in the Kůlna cave at the time of ending glacial epoch. Arctic glacier moved forward north and stopped affecting the region. The Moravian Karst became a forest area with a specific fauna.

Collection of illustrations, copies of original discoveries, dioramas and archeological profiles from this European important archaeological site is displayed in the underground museum which is part of exposition „CAVES AND PEOPLE“.

OPERAČNÍ PROGRAM ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

EVROPSKÁ UNIE Evropský fond pro regionální rozvoj

Pro vodu, vzduch a přírodu